

3. Градецький А. В. Освіта як засіб виправлення засуджених // Право. Держава та регіони. – 2015. – с. 51-55 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=PDF/drpf_2015_1_12.pdf

Ключові слова: право на освіту, освіта, загальноосвітнє навчання, професійно-технічне навчання, дистанційне навчання.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Марчук Альона Ігорівна

Демчишин Ірина Ігорівна

студентка 4-го курсу Інституту кримінальної юстиції
Національного Університету «Одеська юридична академія»

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ВИХОВНОЇ РОБОТИ З НЕПОВНОЛІТНІМИ ЗАСУДЖЕНИМИ ДО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ

Соціально-виховна робота є одним із провідних засобів досягнення мети пенітенціарного процесу – виправлення і ресоціалізації засуджених. Особливого значення соціально-виховна робота набуває в контексті її застосування до засуджених неповнолітніх.

Проблематика соціально-виховної роботи з неповнолітніми засудженими є об'єктом досліджень таких вчених, як: І. Богатирьов, А. Галай, Т. Гончар, О. Джужа, І. Іванов, К. Ігошев, Р. Калюжний, Ю. Кричун та ін. Однак, незважаючи на внесок зазначених науковців, особливості соціально-виховної роботи щодо неповнолітніх засуджених втілюються на практиці не повною мірою та потребують подальшого дослідження.

Відповідно до чинного кримінально-виконавчого законодавства, основними напрямками соціально-виховної роботи із засудженими є:

- спеціально організоване всебічне моральне, правове, трудове, естетичне, фізичне, санітарно-гігієнічне виховання засуджених, а також інші його види, що сприяють становленню на життєву позицію, яка відповідає правовим нормам і вимогам суспільно корисної діяльності [1, с. 65];

- участь засуджених у програмах диференційованого виховного впливу з урахуванням соціально-демографічних особливостей, ступеня соціально-педагогічної занедбаності та потреб засуджених: „Освіта”, „Професія”, „Правова просвіта”, „Духовне відродження”, „Творчість”, „Фізкультура і спорт”, „Подолання алкогольної та наркотичної залежності”, „Підготовка до звільнення” [2].

Втім, неабияке значення має не лише декларування основних напрямків соціально-виховної роботи, але і створення розгалуженого механізму їх реалізації саме щодо неповнолітніх засуджених. У зв'язку з цим цікавою є позиція Караман О. Л, яка на основі узагальнення теоретичних здобутків щодо різних класифікацій форм і методів соціально-педагогічної роботи, наводить найбільш доцільні форми соціально-виховної роботи з неповнолітніми засудженими в межах її складників – виховної (правової, моральної, трудової, естетичної, фізичної, санітарно-гігієнічної) та соціальної роботи. До форм виховної роботи в залежності від напрямку автор визначає наступні:

1) правового виховання: лекції, бесіди, диспути, конференції, тренінги; організація роботи юридичних консультацій; наочна інформація на правову тематику; оформлення куточків правових знань; розгляд заяв, пропозицій та скарг засуджених; прийом засуджених з особистих питань; вечори запитань та відповідей; відкриті судові засідання; прослуховування (перегляд) перегляд спецпрограм та кінофільмів по радіо, телебаченню; дотримання режиму тощо;

2) трудового виховання: трудове змагання; конкурс „Кращий за професією”; школа передового досвіду; гуртки технічної творчості; навчально-продуктивна праця, суспільно-корисна праця, праця з господарського обслуговування та самообслуговування;

3) морально-етичного виховання: лекції, бесіди, диспути, конференції, тренінги, рольові ігри, аналіз учинків;

4) художньо-естетичного виховання: лекції, бесіди, диспути, конференції, тематичні вечори, конкурси, концерти, виставки; підтримка традицій щодо благоустрою за естетичними нормами; гуртки за інтересами; художня самодіяльність; культурно-масові заходи; наочна агітація; прослуховування (перегляд) радіо, музики, телебачення, кіно тощо.

5) фізичного виховання: фізична зарядка, змагання, турніри, спартакіади; спортивні секції та оздоровчі гуртки тощо;

6) санітарно-гігієнічного виховання: бесіди, дотримання санітарно-гігієнічних норм та правил;

7) релігійного виховання: лекції, бесіди, зустрічі з представниками релігійних конфесій, богослужіння, проповіді, обряди, користування релігійною літературою, іншими предметами і матеріалами релігійного призначення тощо[3, с. 60].

Реалізація зазначених форм соціально-виховної роботи сприятиме ресоціалізації неповнолітнього засудженого. Втім, слід також звернути увагу на те, що автор в жодному з напрямків не відносить до форм вказаної роботи діяльність з використанням мережі Інтернет. У той же час, стрімкий розвиток інформаційного суспільства в нашій державі тягне за собою необхідність мати відповідні вміння щодо користування глобальною мережею.

Незважаючи на обмеженість доступу до Інтернету в установах виконання і відбування покарань, вважається за необхідне залучення неповнолітніх до роботи з глобальною мережею. Перелік сайтів, доступ до яких можуть мати засуджені, відкриває широкі можливості. Наприклад, засуджені можуть відвідувати сайти музеїв, що іноді пропонують онлайн-екскурсії, сайти з інформацією, ідеями щодо програми культурно-масових заходів, а також онлайн-бібліотеки тощо. Це неодмінно сприятиме покращенню якості соціально-виховної роботи.

Отже, соціально-виховна робота з неповнолітніми засудженими є важливою умовою виправлення і ресоціалізації засуджених. Кримінально-виконавче законодавство визначає напрями та програми щодо такої роботи. Втім, практична реалізація програм соціально-виховної роботи потребує розгалуженого механізму форм і засобів, а також врахування швидкого зростання інформаційних технологій та використання в соціально-виховній роботі з неповнолітніми засудженими ресурсів мережі Інтернет.

Список використаних джерел

1. Кримінально-виконавчий кодекс України від 11.07.2003 № 1129-IV // Відомості Верховної Ради України. — 2004. — №3 (ст. 21).
2. Про затвердження положень про програми диференційованого виховного впливу на засуджених: Наказ Міністерства юстиції від 03.06.2016 // Офіційний вісник України. — 2016. — № 41 (ст. 1574).
3. Караман О. Л. Поняття, сутність і зміст соціально-виховної роботи з неповнолітніми засудженими у спеціальних виховних установах / О. Л. Караман. // Вісник Ужгородського національного університету. — 2014. — №28. — С. 59–64.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Черкасов С. В.

Довбнюк Тетяна Ваисилівна

студентка 1-го курсу магістратури Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

ДОПОМОГА ЖЕРТВАМ ВІД ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ В УКРАЇНІ

Конвенція Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми від 16.05.2005 передбачає, що кожна держава-учасниця Конвенції :належним чином урахує потреби жертви в безпеці та захисті; надає необхідну медичну або іншу допомогу жертвам, які на законних